



Dać radę
w Polsce

Informacja i pomoc
prawna dla migrantów

Соціальна допомога та правовий захист

Проф. Ірена Жеплінська,
Агата Форись, Ева Осташевська-Жук



HR HELSIŃSKA FUNDACJA
PRAW CZŁOWIEKA

Порадити собі в Польщі
інформаційна брошура
для іноземців

Соціальна допомога та правовий захист

Проф. Ірена Жеплінська, Агата Форись, Ева Осташевська-Жук

Оновлення – Ева Осташевська-Жук

Гельсінський фонд з прав людини

Варшава 2014

Порадити собі в Польщі – інформаційна брошура для іноземців.
Соціальна допомога та правовий захист.

Публікацію підготовлено у рамках проекту «Порадити собі в Польщі. Інформація та правова допомога для мігрантів», співфінансовано з коштів Європейської Комісії у рамках програми «Інтеграція громадян третіх країн» та з коштів державного бюджету.



Публікацію дофінансовано з коштів Інституту Відкритого Суспільства (Open Society Institute)

Проект обкладинки: Agencja Reklamowa Blue Paraya Sp.j.

Опрацювання і коректура польської версії: Барбара Ендрашко

Переклад: Вікторія Солоніцина

Макетування: Agencja Reklamowa Blue Paraya Sp.j.

Друк: Duchno Teresa Duchnowska

Вся відповідальність лягає виключно на автора. Європейська комісія та Міністерство Праці та Соціальної Політики не несе відповідальності за будь-яке використання наданої інформації.

Видавець

Гельсінський фонд з прав людини

Helsinki Fundacja Praw Człowieka

ul. Zgoda 11, 00-018 Warszawa, Polska

Tel. (phone): 0048 22 828 10 08

Faks (fax): 0048 22 556 44 50

e-mail: hfhr@hfhrpol.waw.pl

www.hfhr.pl

ISBN 978-83-62245-24-6

Зміст

| | |
|--|----|
| Вступ | 5 |
| Соціальна допомога | 6 |
| 1. Хто має право на соціальну допомогу? | 8 |
| 2. В яких ситуаціях надається соціальна допомога? | 9 |
| 3. Які існують види соціальної допомоги? | 10 |
| 4. Хто має право на постійну допомогу? | 12 |
| 5. Коли призначається тимчасова допомога? | 12 |
| 6. Коли призначається цільова допомога? | 12 |
| 7. Хто має право на притулок, їжу та одяг? | 13 |
| 8. Як отримати соціальну допомогу? | 13 |
| Правовий захист – окремі питання | 14 |
| 1. Судова система у Польщі | 16 |
| 1.1. Види судів | 16 |
| 1.1.1. Верховний суд (SN) | 16 |
| 1.1.2. Загальні суди – районні, окружні та апеляційні | 17 |
| 1.1.3. Адміністративні суди | 19 |
| 2. Злочини | 21 |
| 2.1. Що робити, якщо ви стали жертвою злочину? | 21 |
| 2.2. Які злочини розслідуються з ініціативи відповідних органів та які за заявою? | 22 |
| 2.3. Чи поліція займається заявленою справою? | 23 |
| 2.4. Чи потерпіла особа може мати адвоката, і що робити, якщо у неї немає коштів на таку допомогу? | 24 |
| 2.5. Що таке злочин на ґрунті ненависті? | 24 |
| 2.6. Якщо ви були звинувачені | 25 |
| 3. Захист від дискримінації | 25 |
| 3.1. Що таке дискримінація? | 25 |
| 3.2. Дискримінація у сфері праці | 27 |
| 3.3. Дискримінація в інших сферах життя | 28 |

| | |
|---|----|
| 4. Скарга до Європейського суду з прав людини | 31 |
| 4.1. Що таке Європейський суд з прав людини, і чим він займається? | 31 |
| 4.2. Хто може подати скаргу до ЄСПЛ? | 32 |
| 4.3. Чого може стосуватися скарга до ЄСПЛ? | 32 |
| 4.4. Яким формальним вимогам повинна відповідати скарга до ЄСПЛ? | 33 |
| 4.5. Як необхідно подавати скаргу? | 34 |
| 4.6. Як виглядає процедура розгляду звернень Європейським судом з прав людини? | 34 |
| 5. Уповноважений з прав людини | 36 |
| 5.1. Хто такий і чим займається Уповноважений з прав людини (УПЛ/РРО)? | 36 |
| 5.2. Чи може бути отримана допомога від Уповноваженого (РРО)? | 36 |
| 5.3. Як подати звернення до УПЛ (РРО), і що у ньому повинно міститися? | 37 |
| 5.4. Яким чином діє УПЛ (РРО)? | 38 |
| 5.5. Чим Уповноважений не займається (РРО)? | 39 |
| 6. Уповноважений з прав дитини | 40 |
| 6.1. Хто такий Уповноважений з прав дитини, та чим він займається? | 40 |
| 6.2. Яким чином можна звернутися до Уповноваженого у справах дітей (RPD)? | 40 |
| 6.3. У чому полягає діяльність Уповноваженого з прав дитини (RPD)? | 41 |
| ДОДАТОК 1 | |
| Адреси воєводських управлінь | 42 |
| ДОДАТОК 2 | |
| Установи та організації, що допомагають іноземцям | 47 |
| Бібліографія | 52 |

Вступ

Іноземці, що живуть у Польщі в зв'язку з роботою, навчанням, створенням сім'ї та планують залишитися тут назавжди, потребують інформації для залагодження будь-яких формальностей у повсякденному житті.

Ця публікація – це оновлений варіант частини інформаційного пакету, що був виданий в рамках проекту «Мігранти у Польщі – інформація та правова допомога», співфінансованого з коштів Європейської Комісії у рамках програми «Інтеграція громадян третіх країн». У першій частині брошури описуються практичні питання, пов'язані з отриманням підтримки в рамках соціальної допомоги. Для іноземців, які починають у Польщі організовувати своє життя заново, ця допомога може бути необхідною – іноді одноразовою, іноді на довший період. Отже, інформація про умови та ситуації, у яких надається соціальна допомога є важливою і корисною. Іноземець, який живе у Польщі, повинен також знати, як структурована судова система, які права має жертва злочину і як відстоювати свої права, наприклад, у разі дискримінації. У брошурі також в зрозумілій формі представлена інформація про скарги і розгляд справ в Європейському суді з прав людини, а також уточнюються повноваження та сферу діяльності Уповноваженого з прав людини та Уповноваженого з прав дитини. Маючи цю інформацію легше орієнтуватися в сучасному світі та функціонувати в польському суспільстві усім тим, хто приїхав до нас здалеку.

Професор Ірена Жеплінська

Соціальна допомога

1. Хто має право на соціальну допомогу?
2. В яких ситуаціях надається соціальна допомога?
3. Які існують види соціальної допомоги?
4. Хто має право на постійну допомогу?
5. Коли призначається тимчасова допомога?
6. Коли призначається цільова допомога?
7. Хто має право на притулок, їжу та одяг?
8. Як отримати соціальну допомогу?



1. Хто має право на соціальну допомогу?

Право на соціальну допомогу має іноземець, якщо він перебуває в Польщі на підставі:

- ➔ Дозволу на проживання,
 - ➔ Дозволу на проживання довготермінового резидента ЄС,
 - ➔ Статусу біженця або додаткового захисту,
 - ➔ Дозволу на толерантне перебування (але вона має тільки право на допомогу у вигляді притулку, їжі, необхідного одягу та цільової допомоги),
- також
- ➔ Мають право на проживання або постійне проживання в Польщі члени сімей громадянина країн-членів Європейського Союзу, Швейцарії, Норвегії, Ісландії або Ліхтенштейну.

Право на допомогу у формі підтримки у кризовій ситуації, притулку, їжі, необхідного одягу та цільової допомоги має також іноземець, який є жертвою торгівлі людьми.

2. В яких ситуаціях надається соціальна допомога?

Соціальна допомога надається з приводу:

- Бідності,
- Сирітства,
- Бездомності,
- Безробіття,
- Інвалідності,
- Довготривалої або тяжкої хвороби,
- Насильства у сім'ї,
- Необхідність в охороні материнства або багатодітності,
- Безпорадність в питаннях батьківського піклування та ведення домашнього господарства, особливо в сім'ях з одним батьком або багатодітних сім'ях,
- Відсутність вміння пристосовуватися до життя у молоді, яка покидає виховні заклади з цілодобовим перебуванням,
- Труднощі в адаптації до життя після звільнення з місць позбавлення волі,
- Алкоголізму чи наркоманії,
- Раптової і непередбачуваної події та кризової ситуації,
- Стихійного чи екологічного лиха.

3. Які існують види соціальної допомоги?

Існують два види допомоги: грошові виплати та допомога в натуральній формі.

Грошова допомога:

- постійна допомога,
- тимчасова допомога,
- цільова допомога і спеціальна цільова допомога,
- допомога і позика на початок самостійного життя,
- допомога для прийомних сімей,
- грошова допомога для підтримки та на витрати, пов'язані з вивченням польської мови
- допомога на початок самостійного життя і продовження навчання,



Не грошова допомога:

- соціальна робота,
- «кредитний» квиток (може бути надане відшкодування витрат на квиток для малозабезпечених осіб, що їдуть в іншу місцевість для вирішення сімейних або адміністративних справ),
- страхові внески на медичне страхування,
- страхові внески на соціальне страхування,
- речова допомога, у тому числі на початок самостійного життя,
- на поховання,
- спеціалізоване консультування,
- допомога у кризових ситуаціях,
- притулок,
- їжа,
- необхідний одяг,
- допомога та догляд вдома, у центрах підтримки та сімейних будинках допомоги,
- спеціалізована допомога і догляд вдома та у центрах підтримки,
- соціальна квартира під охороною,
- проживання та послуги у будинку соціальної допомоги,
- допомога в отриманні відповідних житлових умов, у тому числі в соціальній квартирі, допомога у працевлаштуванні, речова допомога для осіб, які розпочинають самостійне життя.

4. Хто має право на постійну допомогу?

Постійну допомогу може отримувати повнолітня особа, яка проживає самотньо або в сім'ї, непрацездатна за віком або повністю втратила працездатність, якщо її сукупність доходів не перевищує встановленого критерію доходів, тобто 542 злотих¹.

5. Коли призначається тимчасова допомога?

Тимчасова допомога призначається зокрема з огляду на довготривалу хворобу, інвалідність, безробіття особі, яка проживає самотньо або в родині, а дохід нижчі за дохідний критерій.

6. Коли призначається цільова допомога?

Цільову допомогу може бути призначено з метою задоволення необхідних потреб, зокрема, на часткове або повне покриття витрат на купівлю продуктів харчування, ліків та лікування, опалення, одягу, необхідних предметів домашнього вжитку, дрібного ремонту у квартирі, а також витрат на поховання.

Цільова допомога може призначатися у формі „кредитного» квитка.

¹ Інформація на 22 жовтня 2013 р.

7. Хто має право на притулок, їжу та одяг?

Особа має право на притулок, їжу та необхідний одяг, якщо не можете цього забезпечити собі самостійно. Надання притулку здійснюється шляхом призначення тимчасового нічліжного місця у нічліжних будинках, розподільниках, будинках для бездомних та інших місцях, для цього призначених. Призначення необхідного одягу відбувається шляхом надання білизни, одягу та взуття, що відповідають індивідуальним потребам та порі року. Разова або періодична допомога у вигляді одного прийому гарячої їжі на день призначається особі, яка власними зусиллями не може цього собі забезпечити.

8. Як отримати соціальну допомогу?

Соціальна допомога призначається на підставі заяви зацікавленої особи, її законного представника або іншої особи, за згодою зацікавленої особи або її законного представника. Соціальна допомога може призначатися з ініціативи відповідних органів. Соціальна допомога призначається центром соціальної допомоги за місцем проживання. Це означає, що не можна звернутися до будь-якого центру соціальної допомоги.

Агата Форись

Оновлено – Ева Осташевська

Правовий захист – окремі питання

1. Судова система у Польщі
2. Злочини
3. Захист від дискримінації
4. Скарга до Європейського суду з прав людини
5. Уповноважений з прав людини
6. Уповноважений з прав дитини



1. Судова система у Польщі

Кожний, хто перебуває у Польщі, має право на справедливий і відкритий розгляд справи без необґрунтованої затримки компетентним, незалежним і безстороннім судом. Це право гарантує Конституція Польської Республіки (Конституція РП), а також Конвенція про захист прав людини та основоположних свобод, стороною якої є Польща.

1.1. Види судів

Правосуддя у Польщі здійснюють: Верховний Суд, суди загальної юрисдикції (районні, окружні, апеляційні), адміністративні суди (військові адміністративні суди. Вищий адміністративний суд).

1.1.1. Верховний суд (SN)

Верховний Суд здійснює нагляд за діяльністю загальних судів у сфері винесення рішень, розглядає касації у кримінальних та цивільних справах. Це означає, що суд перевіряє чи суди (районні, окружні та апеляційні) застосовували відповідну постанову з цього питання. Касаційна скарга чи звернення не завжди можливо. Касаційні скарги повинні бути підготовлені адвокатом або юридичним консультантом.

1.1.2. Загальні суди – районні, окружні та апеляційні

Загальними судами є районні, окружні та апеляційні суди. Вони розглядають багато видів справ: цивільні, сімейні, стосовно неповнолітніх, у сфері трудового права і соціального страхування, господарські, пов'язані з банкрутством, кримінальні, пов'язані з правопорушеннями та пенітенціарні. Крім того, вони ведуть кадастрові книги та реєстри.

Суди складаються з відділів, що займаються певними типами справ, наприклад, цивільний відділ, кримінальний відділ, сімейний відділ та відділ у справах неповнолітніх, які займаються різними видами справ. Коли ви пишете листа до суду дуже важливо вказати безпосередньо відділ. Безумовно, це вплине на час обробки позову або заяви.

Судове провадження є двохінстанційним, тобто особа, незадоволена рішенням суду першої інстанції, має право його оскаржити, що називається поданням апеляції, до суду другої інстанції. Суд другої інстанції (апеляційний) може залишити в силі або змінити оскаржене рішення, може також скасувати його і передати справу на повторний розгляд суду першої інстанції. Судом першої інстанції є районний суд або окружний суд – у залежності від типу справи. Щоб розпочалося судове провадження, необхідним є подання процесуального документа – позову або обвинувального висновку – до відповідного суду. Позов можна подати безпосередньо в суді або надіслати рекомендованим листом. У цивільних справах компетентним судом найчастіше буде суд за місцем проживання відповідача, а у кримінальних справах – суд за місцем скоєння злочину.

Районні суди

знаходяться у всіх великих місцевостях. У великих містах, наприклад, Варшаві, Лодзі та Кракові, діє кілька районних судів, створених для одного або кількох районів міста. Районні суди є судами першої інстанції у всіх типах справ, які не розглядаються окружним судом.

Окружні суди

знаходяться у найбільших містах. Вони є одночасно судами другої інстанції (розглядають оскарження рішень районних судів) та судами першої інстанції, наприклад, у справах щодо найсерйозніших злочинів, у справах, що стосуються авторських прав, майнових прав (у яких вартість предмета спору перевищує 75 000 злотих) також розлучень, окремого проживання подружжя, усиновлення, позбавлення дієздатності.

Апеляційні суди

– це виключно суди другої інстанції, які розглядають апеляції на рішення окружних судів, винесені у першій інстанції.



Офіційною мовою у загальних судах є польська мова. Особа, яка не володіє у достатній мірі польською мовою, має право користуватися безоплатною допомогою перекладача.

Повний перелік загальних судів з адресами та номерами телефонів доступний на сайті Міністерства юстиції (www.ms.gov.pl).



1.1.3. Адміністративні суди

Адміністративні суди здійснюють контроль за діяльністю публічної адміністрації (наприклад, Рада у справах біженців, Начальник Управління у справах іноземців). Вони перевіряють, чи закон був правильно застосований у даному випадку. Адміністративні суди є компетентними у багатьох справах, пов'язаних із перебуванням іноземців у Польщі, таких як дозволи на проживання або видворення. Провадження в адміністративних судах є двохінстанційним.

Воєводські адміністративні суди (WSA)

Воєводських адміністративних судів, які являються судами першої інстанції у Польщі, налічується 14. Розглядають скарги на рішення, постанови та бездіяльність органів адміністрації. Скаргу слід подати до суду за місцезнаходженням органу адміністрації, який виніс оскаржене рішення або постанову, наприклад, у випадку скарги на рішення Керівника Управління у справах іноземців, що має місцезнаходження у Варшаві, компетентним буде ВАС (WSA) у Варшаві.

Скаргу слід подати або вислати до органу другої інстанції. Вони після розгляду скарги можуть врахувати або відхилити. Якщо орган не узнає представлених у скарзі аргументів, скарга висилається в WSA, разом з відповіддю на скаргу.

Всі листи, адресовані до владних органів відправляйте поштою рекомендованим листом. Треба заховати підтвердження, що лист був відправлений.



Адміністративний суд не може змінити оскарженого рішення. Але може:

- ➔ відхилити скаргу (якщо дійде до висновку, що рішення було видано законно),
- ➔ врахувати скаргу і скасувати рішення або постанову (у такому випадку справа повторно розглядається органом адміністрації),
або
- ➔ визнати недійсним рішення/постанову, або встановити, що вони були видані з порушенням закону,
- ➔ визнати бездіяльність/затримку у справі, або визнати, що бездіяльність/затримка в розгляді не відбувалася.

Рішення воєводського адміністративного суду (WSA) або прийняту ним постанову, що закінчує провадження у справі, можна оскаржити за допомогою касаційної скарги до Вищого адміністративного суду (NSA). Така скарга повинна бути підготовлена адвокатом або юридичним консультантом.



2. Злочини

2.1. Що робити, якщо ви стали жертвою злочину?

Виявленням злочинів та переслідуванням їх винуватців займаються поліція і прокуратура, незалежно від того, чи жертвою або винуватцем є поляк чи іноземець. Тому якщо ви стали жертвою злочину, слід про це поінформувати поліцію або прокуратуру. Така інформація називається повідомленням про вчинення злочину. Повідомлення може здійснюватись в формі: усній (наприклад, по телефону або звертаючись особисто до відділення поліції або до прокуратури – особа, яка повідомляє про злочин, у такому разі дає показання у якості свідка, а на підставі такої розмови складається протокол), або у письмовій формі (лист, що описує подію, можна вислати поштою або залишити у відділенні поліції або в прокуратурі). Якщо потерпіла особа не знає польської мови, поліція або прокуратура зобов'язані перекласти його усні свідчення або письмове повідомлення на польську мову.

2.2. Які злочини розслідуються з ініціативи відповідних органів та які за заявою?

Розрізняють:

➔ злочини, що розслідуються з ініціативи відповідних органів –

це злочини, які поліція та прокуратура зобов'язані розслідувати, якщо до них будь-яким чином надійшла інформація про їх скоєння (від самого потерпілого, від свідка події, за посередництвом засобів масової інформації). Це, наприклад, вбивство, розбій, побиття, знущання, торгівля людьми, хабарництво, а також так зв. злочини на ґрунті ненависті (скеровані проти осіб за ознакою їх національності, раси, релігії тощо). У цьому випадку достатнім є повідомлення про вчинення злочину – не треба здійснювати дальших кроків, щоб поліція або прокуратура розпочали з'ясування цієї справи;

➔ злочини, що розслідуються за заявою –

у випадку цього виду злочинів необхідним є подання потерпілою особою заяви про порушення справи, тобто заяви, з якої випливає, що потерпіла особа хоче, аби відповідні органи зайнялися цією справою. Без заяви поліція і прокуратура не можуть здійснювати жодних кроків. Але після подання такої заяви провадження ведеться так само, як у випадку злочинів, які розслідуються з ініціативи відповідних органів.

Заява може бути скасована. В цьому випадку складається протокол про прийняття заяви про скасування переслідування. Це можливо тільки за згодою відповідних органів (прокурор, суд) – тоді процедура припиняється.

Якщо заява була скасована, її не можна скласти знову.

2.3. Чи поліція займається заявленою справою?

Якщо була подана заява про вчинення злочину, вас повинні поінформувати про порушення справи або відмову у порушенні справи поліцією і прокурором.

Розслідування, що ведеться поліцією і прокурором, яке називається досудовим розслідуванням, є закритим, і відповідні органи не інформують у поточному порядку нікого про перебіг цього розслідування. Якщо було отримане рішення про відмову від розслідування злочину, потерпіла особа може подати скаргу на відповідну постанову. Інформація на тему терміну і способу подання скарги повинна міститися у постанові. Досудове розслідування закінчується у момент скерування до суду обвинувального висновку. З цього моменту справа розглядається судом.



В листуванні в ході розслідування варто замістити номер справи.

Зразок скарги є на сайті Міністерства юстиції.

2.4. Чи потерпіла особа може мати адвоката, і що робити, якщо у неї немає коштів на таку допомогу?

У ході провадження, що здійснюється поліцією, прокурором та судом, представляти інтереси потерпілої особи та підтримувати її може адвокат, який виконує у ході провадження роль юридичного консультанта (представника). Він діє від імені особи (якщо вона потерпіла). Якщо у даної особи немає коштів на оплату правової допомоги юридичного консультанта, за угодою вона може звернутись до суду з клопотанням (заявою) про призначення представника з органу. Допомога призначеного представника є для потерпілого безоплатною. Щоби суд задовольнив заяву, необхідно виконати дві умови:

- 1) потерпілий не користується допомогою представника за вибором, а також
- 2) потерпілий має представити доказ того, що не в змозі покрити витрати на представлення своїх інтересів без заподіяння шкоди своєму утриманню та утриманню своєї сім'ї.

2.5. Що таке злочин на ґрунті ненависті?

Злочином на ґрунті ненависті є злочин мотивований упередженням по відношенню до особи або групи осіб з огляду на їх національну, етнічну, расову, політичну, релігійну приналежність або відсутність релігійної належності. Кожне з них (погрози, побиття, публічна зневага) карається та переслідується відповідними органами (пункт 2.2.).

Тому важливо, щоб при повідомленні про вчинення злочину чітко поінформувати правоохоронні органи, що злочин був пов'язаний із кольором шкіри, походженням або релігією потерпілого. Це дозволить здійснити правильну правову кваліфікацію скоєного злочину, завдяки чому порушники закону нестимуть відповідальність за вчинення злочину на ґрунті ненависті, а не, наприклад, за «звичайне» побиття. Це буде мати вплив на адекватне (суворіше) ставлення до злочинця.

2.6. Якщо ви були звинувачені

Іноземець, який підозрюється або обвинувачується у скоєнні злочину, має право користуватися безоплатною допомогою перекладача, якщо він не володіє у достатній мірі польською мовою. Це означає, що перекладача мають викликати у випадку всіх дій з участю обвинуваченого (наприклад, допитів), а постанова про пред'явлення, доповнення або зміну обвинувачення, обвинувальний висновок та рішення (постанова), що підлягає оскарженню або закінчує провадження у справі, повинні бути вручені разом із перекладом. Якщо рішення (постанова), що закінчує провадження у справі, не підлягає оскарженню, можна обмежитись – за згодою обвинуваченого – оголошенням перекладеного рішення.

Обвинувачений, у якого немає коштів на покриття витрат, пов'язаних із правовою допомогою захисника за угодою, може звернутись до суду з клопотанням про призначення захисника, якщо належним чином доведе, що не в змозі нести витрати, пов'язані з правовою допомогою, без заподіяння шкоди утриманню себе та своєї сім'ї.

3. Захист від дискримінації

3.1. Що таке дискримінація?

Дискримінація – це невинуватими причинами диференціації вашої ситуації або прав, нерівне, несправедливе ставлення до даної особи у порівнянні з іншими особами, які знаходяться у подібному положенні за ознакою статі, раси, етнічної приналежності, національності, релігії або віросповідання, переконань, політичних поглядів, інвалідності, віку, сексуальної орієнтації, сімейного стану або родини. Наприклад: одна особа одержує від роботодавця гіршу винагороду за працю, ніж інші його працівники, при цьому вона має такі ж, як і вони, службові обов'язки, кваліфікацію, робочий стаж тощо. Дискримінація – це також відмова або перешкоджання даній особі

у доступі до праці, освіти, послуг чи інших соціальних благ. У вищенаведених випадках ми маємо справу з прямою дискримінацією.

Приклади дискримінації: жарти на тему релігії, національності, етнічної приналежності працівника, вимога від жінок підписання декларації, що не буде вагітна або не вийде заміж, звільнення особи гомосексуальної орієнтації.

Однак існує ще непряма дискримінація – вона має місце тоді, коли, здавалося б, нейтральні умови, критерії або практика є фактично не вигідними для даної особи або групи. Йдеться про критерії, які не є об'єктивно обґрунтованими. Наприклад, обґрунтованим можна вважати критерій віку при видачі водійських прав (видача цього документа лише повнолітнім особам), а необґрунтованим – критерій власності (видача водійських прав лише особам, які мають власний автомобіль).

**Дискримінація заборонена
польським правом та правом
Європейського Союзу.**



Всі рівні перед законом і мають право на однакове ставлення з боку публічної влади. Ніхто не може бути дискримінований у політичному, суспільному або економічному житті за будь-якою ознакою. Кожна така дія руйнує принципи рівного ставлення та є порушенням основних прав і свобод людини.

Правами та свободами, передбаченими Конституцією, може користуватись кожний, хто перебуває під владою Республіки Польща. Із цього правила можуть існувати винятки, які стосуються іноземців, однак вони повинні передбачатись законом, наприклад, доступ до ринку праці.

3.2. Дискримінація у сфері праці

Кодекс праці передбачає чітко сформульовану заборону прямої та непрямой дискримінації у сфері праці за ознакою статі, віку, інвалідності, раси, релігії, національності, політичних переконань, профспілкової приналежності, етнічного походження, конфесії, сексуальної орієнтації, а також з огляду на працю на підставі договору, укладеного на визначений або невизначений строк, або з огляду на повну чи неповну зайнятість.

Відповідно до кодексу, одним із проявів дискримінації є сексуальні домагання, наслідком якого є порушення гідності або приниження працівника, а також неприйнятна поведінка сексуального характеру, тобто сексуальні домагання.

Порушенням засади рівного ставлення у сфері праці є диференціювання роботодавцем положення працівника з однієї або кількох вищезгаданих причин, наслідком якого є, зокрема, відмова у встановленні або припинення трудових відносин, невідгідне регулювання оплати праці або інших умов праці, неврахування при підвищенні по службі або встановленні інших виплат, пов'язаних із працею, – за винятком випадків, коли роботодавець доведе, що він керувався об'єктивними причинами.

Із цієї засади є певні винятки. Дискримінацією не вважаються дії роботодавця, що полягають, наприклад, у відмові у працевлаштуванні з вищезгаданих причин, якщо це зумовлено типом праці, умовами її виконання або професійними вимогами, які висувуються до працівників, а також у застосуванні заходів, що диференціюють правове положення працівника з огляду на охорону материнства і батьківства, вік або інвалідність працівника.

Засаду однакового ставлення у сфері праці не порушує також позитивна дискримінація, тобто диференціювання з метою вирівнювання шансів осіб/груп, що знаходяться у гіршому положенні. Дискримінацією не вважається диференціювання працівників за ознакою релігії, якщо у зв'язку з типом і характером даної роботи, релігія або

конфесія працівника є суттєвою, обґрунтованою і виправданою професійною вимогою.

Крім того, кожний працівник має право на однакову оплату однакової праці або праці однакової цінності, тобто такої праці, що вимагає аналогічної професійної кваліфікації та аналогічної відповідальності і зусиль.

3.3. Дискримінація в інших сферах життя

Заборонена дискримінація за ознакою статі, раси, етнічної приналежності або громадянства відносно:

- ➔ доступ і використання послуг по соціальному забезпеченню, в тому числі житлово-комунальних послуг, речей і придбання прав або енергії, якщо вони пропонуються публічно,
- ➔ доступ до послуг охорони здоров'я, освіти та вищої освіти.

Також заборонена дискримінація за ознакою статі, раси, етнічної приналежності, національності, релігії, віросповідання, переконань, інвалідності, віку чи сексуальної орієнтації відносно:

- ➔ професійної підготовки, у тому числі навчання, розвитку, перепідготовки та професійної практики,
- ➔ підприємницької або професійної діяльності, в тому числі, зокрема, в контексті зайнятості або зайнятості на основі цивільно-правового договору,
- ➔ участі та діяльності у профспілках, організаціях роботодавців та професійних самоуправліннях, а також використання повноважень членів цих організацій,
- ➔ доступу і використання інструментів ринку праці та послуг ринку.



Обмеження принципів рівного ставлення запроваджуються в сфері, пов'язаною з громадською безпекою та порядком, здоров'ям, захистом прав і свобод інших та запобіганням діям злочинця.

Яким чином дискримінована особа може добитися своїх прав?

Особа, по відношенню до якої роботодавець порушив принцип рівного ставлення у сфері трудових відносин, має право на відшкодування у розмірі, не нижчому за мінімальну заробітну плату. Що важливо, користування працівником правами, належними йому у зв'язку з порушенням принципу рівного ставлення, не може бути причиною, що обґрунтовує розірвання трудових відносин.

У працівника є можливість скористатися медіацією – методом полюбовного вирішення справи. Добитися відшкодування можна також у судовому порядку, керуючи до суду позов проти роботодавця. Позов слід подавати до суду за місцем проживання роботодавця (якщо це фізична особа), місцезнаходженням фірми (якщо це юридична особа, наприклад, товариство з обмеженою відповідальністю), або до суду, в окрузі якого праця виконувалась або виконується.

Справи, що стосуються дискримінації у сфері трудових відносин, розглядаються трудовими відділами у районних судах (трудові суди). Можна подати апеляцію до окружного суду на рішення районного суду. У ході судового провадження дискримінований працівник може діяти сам або через представника, яким може бути не лише адвокат, але також найближчі особи (батьки, чоловік або дружина, брати або сестри, діти, також усиновленні), а також співучасник спору, представник профспілки, інспектор праці або працівник підприємства, на якому особа працювала або працює.



Щоб мати право на компенсацію за час процедури повинні бути надані докази того, що ви стали жертвою дискримінації, наприклад, вказати ім'я, прізвище, адреси свідків, документи.

Роботодавець у ході судового розгляду має довести, що не використовував дискримінацію, що не відрізняв вашу ситуація за ознакою статі, віку, інвалідності, раси, релігії, національності, політичних переконань, профспілкової приналежності, етнічного походження, релігії, сексуальної орієнтації, а також через зайнятість на визначений або невизначений період повного або неповного робочого дня.



Про проблеми, пов'язані з дискримінацією у сфері трудових відносин, можна також повідомити Державну інспекцію праці, яка є органом нагляду і контролю за дотриманням трудового законодавства. Окружні інспекторати праці надають безоплатні правові консультації у сфері трудового права, а також спеціалізовані телефонні консультації, що стосуються дискримінації. Відповідну контактну інформацію можна знайти на сайті Державної інспекції праці (www.pir.gov.pl). Якщо у вас немає грошей на адвоката, ви можете звернутися до суду для звільнення від судових витрат та призначення представника.



Відповідно до польського законодавства, деякі прояви дискримінації є злочином, і у зв'язку з цим стають предметом провадження у кримінальній справі. Крім того, можна добиватися своїх прав у ході цивільного провадження, відповідно до загальної засади, згідно з якою кожний, чий особисті інтереси було порушено, може вимагати відшкодування зазнаної матеріальної або нематеріальної шкоди особою, яка з власної вини її заподіяла. За винятком випадків, коли сума позову перевищує 75 000 злотих. Тоді судом першої інстанції є окружний суд, а судом, що розглядає скарги – апеляційний суд.

4. Скарга до Європейського суду з прав людини

4.1. Що таке Європейський суд з прав людини, і чим він займається?

Європейський суд з прав людини (ЄСПЛ) – це міжнародний суд, який діє в рамках системи Ради Європи – міжнародної організації. Штаб-квартира Суду знаходиться у Страсбурзі у Франції. Завдання Суду – забезпечення дотримання положень Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод, званої Європейська конвенція з прав людини (ЄКПЛ), а також її Протоколів державами, які є сторонами. Це завдання виконується передусім шляхом розгляду індивідуальних скарг, що стосуються порушень прав і свобод, записаних у Конвенції та її Протоколах.

4.2. Хто може подати скаргу до ЄСПЛ?

Скаргу може подати кожна особа, група осіб, а також юридична особа, яка вважає, що стала жертвою порушення прав, передбачених Конвенцією або її Протоколами, здійсненого державою, яка є її стороною. Це означає, що іноземець, який не є громадянином однієї з держав, що є сторонами Конвенції, теж може подати скаргу на порушення його прав і свобод польською державою.

4.3. Чого може стосуватися скарга до ЄСПЛ?

Скарга може стосуватись виключно дій або бездіяльності органів державної влади, наприклад, органів адміністрації, судів або поліцейських, а не порушень права даної особи, здійснених іншими особами або приватними інституціями. Крім того, ЄСПЛ перевіряє виключно справи, які стосуються порушень прав і свобод, гарантованих ЄКПЛ та її Протоколами. Це, зокрема, право на життя, свободу та особисту недоторканність, право на справедливий суд, право на повагу до приватного і сімейного життя, свобода думки, совісті і релігії, вираження поглядів, свобода зібрань та об'єднання, право на ефективний засіб юридичного захисту, право на мирне володіння майном, заборона катування, а також нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання, заборона рабства і примусової праці, заборона дискримінації при користуванні свободами і правами, передбаченими Конвенцією, заборона колективного видворення іноземців.

4.4. Яким формальним вимогам повинна відповідати скарга до ЄСПЛ?

А) Вимога щодо вичерпання національних засобів правового захисту

ЄСПЛ може розглянути справу лише після того, як заявник скористався відповідними засобами правового захисту, передбаченими у польському законодавстві. Це означає, що, як правило, необхідно перед скеруванням справи до ЄСПЛ подати: апеляцію та касаційну скаргу (якщо існує така можливість) у цивільних справах, апеляцію і касацію (якщо існує така можливість) у кримінальних справах, посилаючись до органу другої інстанції, оскарження до воєводського адміністративного суду, а також касаційну скаргу до Вищого адміністративного суду в адміністративних справах.

Якщо зложити скаргу до вичерпання національних засобів, вона буде відхилена і визнана неприйнятною.



В) Термін

Скаргу необхідно подати протягом шести місяців¹ з моменту винесення остаточного рішення у даній справі національними органами. Із цього правила немає жодних винятків, а термін не може бути відновлений.

¹ УВАГА! Зміна норм законів в цій області: термін для подання скарги буде скорочений – до 4 місяців.

С) Справа не розглядалась ЄСПЛ або іншим міжнародним судом

Справа не може бути по суті ідентичною справі, яка вже розглядалась у ЄСПЛ, або справі, яка була предметом іншої міжнародної процедури розслідування або вирішення, крім випадків, коли скарга містить нову суттєву інформацію. Якщо будь-яку з формальних вимог не буде виконано, ЄСПЛ відхилить скаргу, визнавши її неприйнятною. Таке рішення ЄСПЛ не можна оскаржити.

4.5. Як необхідно подавати скаргу?

Скаргу можна підготувати самому або за допомогою представника, а її подання є безоплатним. У ній слід викласти найважливіші факти і претензії, а також вказати, які права або свободи були порушені. Скарга повинна бути підписаною. Її слід подавати на офіційному бланку, до якого необхідно долучити ксерокопії важливих для справи судових вироків та рішень, а також вислати поштою безпосередньо на адресу Європейського суду з прав людини. Скарга може бути написана будь-якою мовою держави, що є стороною Конвенції, тобто польською, але теж, наприклад, російською, українською чи вірменською.

4.6. Як виглядає процедура розгляду звернень Європейським судом з прав людини?

Якщо ЄСПЛ дійде до висновку, що скарга відповідає усім формальним вимогам, він керує її до уряду, дій або бездіяльності якого стосується скарга, з проханням визначитись із своєю позицією стосовно претензій, що містяться у скарзі. Це, так званий, етап комунікації скарги. На цьому

етапі процедура починає проводитись однією з офіційних мов ЄСПЛ, тобто англійською або французькою, і, як правило, заявник повинен спілкуватися з ЄСПЛ лише однією з цих мов, крім випадків, коли Голова Великої Палати або Палата дозволять стороні продовжувати процедуру тією мовою, якою скарга подавалася.



На цьому етапі заявник повинен визначити свого представника (адвоката, юридичного консультанта), який буде представляти його у ЄСПЛ. Якщо у заявника немає достатніх коштів для оплати усіх або частини витрат, Голова відповідної Палати ЄСПЛ може призначити, на прохання заявника або з органу безоплатну правову допомогу. Якщо ЄСПЛ дійде до висновку, що мало місце порушення Конвенції або її Протоколів державою, він виносить рішення про встановлення факту порушення і надає так зв. справедливу сатисфакцію потерпілій стороні. Це певна сума грошей, яка має компенсувати зазнані внаслідок порушення закону збитки. Оскільки ЄСПЛ не є черговою інституцією оскарження, він не може ані змінювати, ані скасовувати рішення або вироки національних органів. Він також не може змінити положення законодавства, яке було підставою для винесення рішення, що порушує права людини. За контроль виконання державами рішень ЄСПЛ відповідає Комітет Міністрів Ради Європи.

5. Уповноважений з прав людини

5.1. Хто такий і чим займається Уповноважений з прав людини (УПЛ/RPO)?

Уповноважений з прав людини (RPO) – це орган правового захисту, самостійний у своїй діяльності і незалежний від інших державних органів. Завдання Уповноваженого – стояти на варті свобод і прав людини та громадянина, передбачених Конституцією та іншими чинними у Польщі нормативно-правовими актами. Уповноважений перевіряє, чи внаслідок дії або бездіяльності органів, організацій чи інституцій, які зобов'язані дотримуватись і виконувати свободи і права людини та громадянина, не мало місце порушення закону або принципів суспільного життя і суспільної справедливості.

У реалізації доручених Уповноваженому завдань йому допомагають його заступники, Бюро Уповноваженого з прав людини, а також три територіальні представники: у Гданську, Катовіцах та Вроцлаві.

5.2. Чи може бути отримана допомога від Уповноваженого (RPO)?

До Уповноваженого може звернутись кожний іноземець, що перебуває на території Польщі. У Бюро Уповноваженого справами іноземців займається Відділення публічної адміністрації, охорони здоров'я та захисту прав іноземців. До його компетенції належать, зокрема, справи щодо:

- польського громадянства, Карти Поляка та репатріації,
- охорони прав національних та етнічних меншин,

- охорони прав іноземців, охорони прав біженців та якості обслуговування прикордонного руху та прикордонного контролю.

5.3. Як подати звернення до УПЛ (RPO), і що у ньому повинно міститися?

Звернення до Уповноваженого можна подати від власного імені або від імені іншої особи, права якої були порушені. Звернення не вимагає дотримання особливої форми, але у ньому повинна міститись основна інформація, яка дозволить Уповноваженому ознайомитись із даною проблемою, а саме:

- ім'я та прізвище заявника та особи, чиїх свобод та прав стосується справа – анонімні звернення не розглядаються,
- адреса, на яку слід надсилати кореспонденцію,
- опис предмету справи – чого стосується справа, які свободи та права були порушені та яким чином,
- копії документів, які підтверджують описані обставини.

Подання звернення є безоплатним.

Подання до УПЛ (RPO) може бути зложеном:

- письмово,
- особисто під час прийому,
- з використанням електронної форми,
- електронною поштою (biuroyucunika@brpo.gov.pl),
- з використанням електронної поштової скриньки – ePUAP.

5.4. Яким чином діє УПЛ (RPO)?

Уповноважений ознайомлюється з кожним направленим до нього зверненням і вирішує, чи займатиметься він даною справою. УПЛ може також не розглянути справи та обмежитися інформуванням заявника про його можливі дії у даній ситуації, або передати справу компетентному органу. Про своє рішення Уповноважений повідомляє заявника та особу, якої стосується справа. Законодавство не передбачає терміну, протягом якого Уповноважений повинен надати відповідь. Відмову Уповноваженого у розгляді даної справи не можна оскаржити. У випадку розгляду справи Уповноважений перевіряє факти, наведені у зверненні. УПЛ може самостійно вести провадження або звернутися до відповідних органів з вимогою перевірити дану справу, може також перевірити справу на місці та вимагати від будь-якої інституції ознайомлення з матеріалами справи або інформації про стан справи.

Після перевірки справи Уповноважений може дійти до висновку, що у даній справі не було порушення прав і свобод. А ось у разі встановлення, що права і свободи заявника було порушено, Уповноважений може направити подання до компетентного органу, організації або інституції, у діяльності яких таке порушення мало місце, або до вищого органу. У поданні Уповноважений формулює висновки щодо способу вирішення справи, а також може вимагати проведення дисциплінарного провадження або застосування службових санкцій. Інституція, до якої було скеровано подання, повинна найпізніше протягом 30 днів повідомити Уповноваженого про здійснені заходи або свою позицію по даній справі.

УПЛ може також виконувати інші дії, наприклад, подати касацію або касаційну скаргу до Верховного Суду, а також скаргу до воєводського адміністративного суду або Вищого адміністративного суду, вимагати проведення провадження у цивільній або адміністративній справі, або взяти участь в справі яка вже ведеться. Уповноважений

може також вимагати перевірки відповідності закону Конституції або здійснення законодавчої ініціативи. У кожному з цих випадків Уповноважений інформує заявника про здійснені заходи або про те, що порушення прав і свобод людини не мали місця.

5.5. Чим Уповноважений не займається (RPO)?

Слід пам'ятати, що Уповноважений не може підняти собою відповідних інституцій (органів адміністрації, судів тощо) у вирішенні по суті справ, які належать до їх компетенції, зокрема, якщо адміністративне або судове провадження ще не закінчилось. УПЛ не втручається у суперечки між приватними особами, оскільки сферою діяльності Уповноваженого є порушення прав і свобод органами публічної влади.

Звернення до УПЛ не заміщає нормальних засобів оскарження, наприклад, апеляції у кримінальному провадженні або оскарження негативного адміністративного рішення.



6. Уповноважений з прав дитини

6.1. Хто такий Уповноважений з прав дитини, та чим він займається?

Уповноважений з прав дитини (RPD) стоїть на варті прав дитини, передбачених Конституцією РП, Конвенцією про права дитини та іншими положеннями законодавства, а також здійснює заходи для захисту цих прав (зокрема, права на життя та охорону здоров'я, права на виховання у сім'ї, права на гідні умови життя та права на навчання). Діяльність Уповноваженого спрямована на захист дитини від насильства, жорстокого ставлення, експлуатації, деморалізації, відсутності турботи та інших форм поганого ставлення.

Дитиною вважається кожна людська істота з моменту зачаття до досягнення повноліття, тобто, як правило, до досягнення 18-річного віку. Це означає, що також діти іноземців або їх батьки можуть звертатися до Уповноваженого за допомогою.

6.2. Яким чином можна звернутися до Уповноваженого у справах дітей (RPD)?

Щоби скористатися допомогою Уповноваженого з прав дитини (УПД), можна звернутися до Бюро Уповноваженого кількома способами: звичайною або електронною поштою, по телефону. Про справу можна розповісти також особисто в Офісі. Крім того, в Уповноваженого працює Дитячий телефон довіри (0 800 12 12 12 – безкоштовний номер при дзвінках зі стаціонарних телефонів). Дитячий телефон довіри створено з думкою про дітей, які не в змозі самотійно вирішити свою проблему і не знають, до кого можна звернутися за допомогою. Ним можуть також скористатися дорослі особи, які знають про проблему дитини та хотіли б про неї повідомити.

6.3. У чому полягає діяльність Уповноваженого з прав дитини (RPD)?

Уповноважений діє з власної ініціативи, враховуючи отриману інформацію, яка свідчить про порушення прав або інтересів дитини. У кожному випадку УПД повідомляє особу або організацію, яка звернулася з інформацією про порушення прав або інтересів дитини, про зайняту ним позицію, а у випадку здійснення ним відповідних заходів – про їх наслідки. Законодавство не передбачає терміну, протягом якого Уповноважений повинен надати відповідь особі, що до нього звертається, а також не передбачає можливості оскарження позиції УПД. Уповноважений може перевірити кожну справу на місці та вимагати надання пояснень або інформації, а також вимагати надання доступу до матеріалів, що стосуються даної справи, від органів державної та муніципальної влади, організацій та інших інституцій. Вони зобов'язані взаємодіяти з Уповноваженим та надавати йому всіляку допомогу, інформацію та пояснення. Після перевірки справи Уповноважений може звернутися до компетентного органу, організації або інституції з вимогою щодо здійснення заходів на користь дитини, які належать до їх компетенції. Вони зобов'язані повідомити УПД про виконані дії або зайняту позицію найпізніше протягом 30 днів. Крім того, у разі встановлення Уповноваженим порушення вищезгаданими інституціями прав або інтересів дитини він може вимагати проведення дисциплінарної процедури або застосування службових санкцій.



Уповноважений займається індивідуальними справами, якщо вони не були раніше вирішені відповідним чином, незважаючи на використання доступних правових можливостей. Уповноважений не підміняє собою спеціалізованих інституцій, які займаються захистом прав дитини, а реагує у ситуації, коли всі попередні процедури виявилися неефективними або не проводилися.

ДОДАТОК 1

Адреси воєводських управлінь

Нижньосілезьке воєводське управління Dolnośląski Urząd Wojewódzki Департамент з справ цивільних та іноземців

Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców

pl. Powstańców Warszawy 1 (parter)

50-951 Wrocław

→ www.duw.pl/pl/obsługa-klienta/cudzoziemcy/kontakt

телефон:

→ Легалізація проживання 71 340 66 55, 71 340 67 02

→ Отримання карти проживання 71 340 64 58

→ Отримання запрошення 71 340 69 53

→ Дозвіл на роботу 71 340 69 23, 71 340 69 37

Кувявсько-Поморське воєводське управління

Kujawsko-Pomorski Urząd Wojewódzki

ul. Jagiellońska 3

85-950 Bydgoszcz

Відділ Легалізації Перебування Іноземців

Oddział Legalizacji Pobytu Cudzoziemców

(budynek B wejście od ul. Konarskiego 1, piętro VI, pok. 62)

→ Тел. 52 349 72 40

→ www.bydgoszcz.uw.gov.pl/pl/

wydzial-spraw-obywatelskich-i-cudzoziemcow.html

Електронна пошта: cudzoziemiec@bydgoszcz.uw.gov.pl

Люблінське воєводське управління Lubelski Urząd Wojewódzki
Відділ у справах іноземців Oddział ds. Cudzoziemców

ul. Spokojna 4

20-914 Lublin

 www.lublin.uw.gov.pl

 Тел. 81 74 24 732


факс 81 74 24 432

Електронна пошта: wsoc@lublin.uw.gov.pl

Любуське воєводське управління Lubuski Urząd Wojewódzki

ul. Jagiellończyka 8

66-400 Gorzów Wielkopolski

 www.lubuskie.uw.gov.pl

Головний офіс: Телефон. 95 711-56-00

 Тел. 95 711 53 05

факс 95 711 53 28

Електронна пошта:

obywatelskie.cudzoziemcy@lubuskie.uw.gov.pl

Лодзьке воєводське управління Łódzki Urząd Wojewódzki

Департамент у справах громадянства та іноземців

Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców

ul. Piotrkowska 103

90-425 Łódź

 Гаряча лінія Управління: тел 42 664 17 00

 Тел.: 42 664 17 04, 42 664 17 01, 42 664 17 02

факс 42 664 17 03

Електронна пошта: SO@lodz.uw.gov.pl

Малопольське воєводське управління Małopolski Urząd Wojewódzki
Департамент у справах громадянства та іноземців

Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców

Відділ у справах іноземців Oddział ds. Cudzoziemców

ul. Przy Rondzie 6, (parter, sala obsługi cudzoziemców)
Kraków



www.malopolska.uw.gov.pl



Тел. 12 39 21 804

факс 12 42 23 019

Електронна пошта: wo@malopolska.uw.gov.pl

Мазовецьке воєводське управління Mazowiecki Urząd Wojewódzki

Департамент у справах іноземців Wydział Spraw Cudzoziemców

ul. Długa 5
00-263 Warszawa



www.mazowsze.uw.gov.pl



Тел.: 22 695 67 70, 22 695 67 73

Електронна пошта: legalizacjapobytu@mazowieckie.pl

Опольське воєводське управління Opolski Urząd Wojewódzki

ul. Piastowska 14
45-082 Opole



www.opole.uw.gov.pl



Бюро обслуговування клієнтів : Тел. 77 45 24 125



Тел. 77 45 24 705

факс 77 45 24 478

Підкарпатське воєводське управління Podkarpacki Urząd Wojewódzki

ul. Grunwaldzka 15
35-959 Rzeszów



www.rzeszow.uw.gov.pl



Тел. 17 867 10 00

Підляське воєводське управління Podlaski Urząd Wojewódzki

ul. Mickiewicza 3
15-213 Białystok



www.bialystok.uw.gov.pl



Тел.: 85 743 93 15, 85 743 92 31

Поморське воєводське управління Pomorski Urząd Wojewódzki

ul. Okopowa 21/27

(вхід со сторони ul. Rzeznickiej)

80-958 Gdańsk



www.uw.gda.pl



Телефонна служба Управління в справах легалізації перебування: 58 30 77 121, 58 30 77 176, 58 30 77 420, 58 30 77 421, 58 30 77 424, 58 30 77 464



Телефонна служба Управління в справах в легалізації зайнятості: 58 30 77 466, 58 30 77 603



Секретаріат Департаменту у справах іноземців (кімнатної 11)



Тел. 58 30 77 427

факс 58 30 77 214

Електронна пошта: wsom_cudzoziemcy@gdansk.uw.gov.pl

Сілезьке воєводське управління Śląski Urząd Wojewódzki w Katowicach

ul. Jagiellońska 25

40-032 Katowice



Секретаріат Відділу (кімната 327)



Тел.: 32 20 77 328, 32 20 77 400

факс 32 20 77 327

Електронна пошта: wsoim@katowice.uw.gov.pl

Свентокшиське воєводське управління Świętokrzyski Urząd Wojewódzki



www.kielce.uw.gov.pl

Департамент у справах громадянства та іноземців

Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców

Відділ у справах іноземців Oddział ds. Cudzoziemców

al. IX Wieków Kielc 3

25-516 Kielce



www.kielce.uw.gov.pl/pl/obsługa-klienta/cudzoziemcy



Тел.: 41 342 15 02, 41 342 15 70

факс 41 342 14 66

Вармінсько-Мазурське воєводське управління

Warmińsko-Mazurski Urząd Wojewódzki

al. Marsz. J. Piłsudskiego 7/9

10-575 Olsztyn



www.uw.olsztyn.pl



Головний офіс: Телефон 89 52 32 200

Інформація Факс: 89 527 74 47

Електронна пошта: info@uw.olsztyn.pl



Бюро обслуговування клієнтів:

тел.: 89 52 32 444, 89 52 32 333

Великопольське воєводське управління Wielkopolski Urząd Wojewódzki

Департамент у справах громадянства та іноземців

Wydział Spraw Obywatelskich i Cudzoziemców

pl. Wolności 17 (piętro XVI)

61-739 Poznań



www.poznan.uw.gov.pl



Тел. 61 854 17 21

факс 61 854 18 43

Електронна пошта: so@poznan.uw.gov.pl

Західнопоморське воєводське управління

Zachodniopomorski Urząd Wojewódzki

Wały Chrobrego 4

70-502 Szczecin



www.szczecin.uw.gov.pl

Інформація (справи іноземців):



Тел. 91 43 03 728, 91 43 03 500

ДОДАТОК 2

Установи та організації, що допомагають іноземцям

Бюро Уповноваженого з прав дитини [Biuro Rzecznika Praw Dziecka](#)

ul. Przemysłowa 30/32

00-450 Warszawa



Тел. 22 583 66 00

Електронна пошта: rpd@brpd.gov.pl

Бюро Уповноваженого з прав людини [Biuro Rzecznika Praw Obywatelskich](#)

al. Solidarności 77

00-090 Warszawa



Тел. 22 55 17 700

Електронна пошта: rzecznik@rpo.gov.pl

[Карітас](#) Caritas

ul. Skwer kard. Stefana Wyszyńskiego 9

01-015 Warszawa



Тел. 22 334 85 00

Електронна пошта: caritas@caritas.pl

Центр африканської культури Мотема Африка

Centrum Kultury Afrykańskiej Motema Africa

ul. Dzika 6 m. 256

00-172 Warszawa



Тел.: 511 260 745, 0033 770 684 314

Електронна пошта: afrikana2006@yahoo.fr

Товариство прав людини ім. Халіни Нець

Centrum Pomocy Prawnej im. H. Nieć

ul. Krowoderska 11/7

31-141 Kraków



www.pomocprawna.org



Тел. 12 633 72 23

Факс 12 423 32 77

Електронна пошта: biuro@pomocprawna.org

Фундація Інша Африка Fundacja Afryka Inaczej



Тел. 883 348 287

Факс 22 203-51-58

Фонд «Інститут правової держави»

Fundacja Instytut na rzecz Państwa Prawa

ul. F. Chopina 14/70

20-023 Lublin



www.fipp.org.pl



Тел. 81 743 68 05

Електронна пошта: fundacja@fipp.org.pl

Громадський фонд «Порятунок» Fundacja „Ocalenie”

ul. Koszykowa 24 lok. 1 (piętro I)

00-553 Warszawa



www.ocalenie.org.pl



Тел. 22 828 04 64

Факс 22 828 50 54

Електронна пошта:

fundacja@fundacjaocalenie.org.pl

Вірменський Фонд KZKO Fundacja Ormiańska KZKO

ul. Broniewskiego 54/83

01-716 Warszawa

 www.fundacjaormianska.pl


 Тел. 696 586 108

Електронна пошта: marta@fundacjaormianska.pl,
sekretariat@fundacjaormianska.pl

Гельсінський фонд з прав людини Helsińska Fundacja Praw Człowieka

ul. Zgoda 11

00-018 Warszawa

 www.hfhr.pl, programy.hfhr.pl/uchodzczy

 Тел. 22 556 44 66

Електронна пошта: refugees@hfhr.org.pl

Міжнародна Організація з Міграції

IOM Międzynarodowa Organizacja ds. Migracji

ul. Mariensztat 8

00-302 Warszawa

 www.iom.pl

 Тел. 22 538 91 69

Електронна пошта: iomwarsaw@iom.int

Центр мігранта «Фу Шенфу» Ośrodek Migranta Fu Shenfu

ul. Ostrobramska 98

04-118 Warszawa

 Тел. 22 610 02 52

Електронна пошта: osrodek@migrant.pl

Польська гуманітарна акція Polska Akcja Humanitarna

ul. Szpitalna 5 lok. 3

00-031 Warszawa

 Тел. 22 828 88 82

Електронна пошта: pah@pah.org.p

Польський Червоний Хрест Polski Czerwony Krzyż

ul. Mokotowska 14

00-561 Warszawa



www.pck.org.pl

Centrala telefoniczna: 22 326 12 00



Тел. 22 326 12 00

Sekretariat: info@pck.org.pl, zarzad.glowny@pck.org.pl,
head.office@pck.org.pl



Тел. 22 326 12 86

Факс 22 628 41 68

Польський міграційний форум Polskie Forum Migracyjne

ul. Orła Białego 44 a

05-080 Izabelin



Тел. 605 888 753

Електронна пошта: info@forummigracyjne.org

Польсько-суданська Асоціація співробітництва і дружби Ніл-Вісла

Polsko-Sudańskie Stowarzyszenie na rzecz Współpracy i Przyjaźni Nil-Wisła

ul. Zwycięzców 19

03-936 Warszawa

Електронна пошта: nil-wisla@o2.pl

Асоціація юридичного втручання Stowarzyszenie Interwencji Prawnej

ul. Siedmiogrodzka 5

01-204 Warszawa



Тел. 22 621 51 65

Електронна пошта: interwencja@interwencjaprawna.pl

Соціально-культурна асоціація в'єтнамців у Польщі

Towarzystwo Społeczno-Kulturalne Wietnamczyków w Polsce

ul. Marszałkowska 45

00-648 Warszawa

Університетська юридична клініка Ягеллонського університету

Uniwersytecka Poradnia Prawna Uniwersytetu Jagiellońskiego

Секція прав людини Sekcja Praw Człowieka

al. Zygmunta Krasińskiego 18

30-101 Kraków

 Тел. 12 430 19 97


 www.law.uj.edu.pl/poradnia

Фонд розвитку поза межами Fundacja Rozwoju Oprócz Granic (Frog)

ul. Mazowiecka 12 lok. 24 (1 piętro)

00-048 Warszawa

 www.frog.org.pl

 Тел.: 22 403 78 72, 517 459 418

Електронна пошта: biuro@frog.org.pl

Товариство вільного слова Stowarzyszenie Wolnego Słowa

ul. Marszałkowska 7

00-626 Warszawa

 www.sws.org.pl

 Тел., факс 22 405 66 30

Електронна пошта: sws@sws.org.pl

Бібліографія

Основні нормативно-правові акти

- ➔ Закон від 12 березня 2004 року про соціальну допомогу
- ➔ Закон від 20 квітня 2004 року про сприяння зайнятості та установах ринку праці
- ➔ Закон від 3 грудня 2010 року про впровадження окремих положень Європейського союзу в сфері рівного ставлення

Сайти, що були використовувані для створення цієї публікації

- ➔ Мазовецьке Воєводське Управління: www.mazowieckie.pl
- ➔ Міністерство праці та соціальної політики: www.mpips.gov.pl
- ➔ Міністерство юстиції: www.ms.gov.pl
- ➔ Державна інспекція праці: www.pip.gov.pl
- ➔ Омбудсмен: www.rpo.gov.pl
- ➔ Уповноважений з прав дитини: www.brpd.gov.pl
- ➔ Управління у справах іноземців: www.udsc.gov.pl
- ➔ Європейський суд з прав людини: www.echr.coe.int
- ➔ Рада Європи: <http://hub.coe.int>
- ➔ www.pokrzywdzeni.gov.pl
- ➔ www.prezydent.pl

Публікації

- ➔ Вітольд Клаус, Кетрін Wencel, «Дискримінація іноземців у Польщі. Діагностика ситуації», Асоціація юридичного втручання – аналіз, звіти, дослідження, № 7/2008.
- ➔ Міністерство юстиції, «Суди в Польщі. Які існують? Які питання можуть бути розглянути?», Серпень 2004.
- ➔ Катерина Лакома, «Практичний посібник з порадами до подання скарг до Європейського суду з прав людини в Страсбурзі», Бюро Інформації Ради Європи, Варшава 2007.

Публікацію підготовлено у рамках проекту «Порадити собі в Польщі. Інформація та правова допомога для мігрантів», співфінансованого з коштів Європейської Комісії у рамках програми «Інтеграція громадян третіх країн» та з коштів державного бюджету.

Гельсінський фонд з прав людини працює в Польщі з 1989 року. Перед цим на протязі 7 років в Польщі відбувалась підземна діяльність Гельсінського комітету. Зараз Фонд – одна з найбільших та досвідчених неурядових організацій у Польщі. Фонд діє в таких сферах, як: моніторинг та дослідження з питань прав людини, стратегічна літигація, освіта в галузі прав людини в країні та за кордоном, а також надання юридичної допомоги польським громадянам та іноземцям. Фонд співпрацює з міжнародними організаціями, що займаються питаннями прав людини. З 2007 року має консультативний статус при Соціально-Економічній Раді ООН (ECOSOC)

Програма надання правової допомоги біженцям та мігрантам була створена в 1992 році. Основними завданнями Програми являється забезпечення безкоштовної юридичної консультації іноземцям, що звертаються до Фонду, інтервенція та літигаційна діяльність.

Програма також займається моніторингом за дотриманням прав іноземців, підготовкою висновків, щодо проектів законодавчих актів з питань міграції та інформаційно-навчальною діяльністю про права, які мають іноземці.

Публікація фінансується Інститутом Відкритого Суспільства (Open Society Institute)

Публікація поширюється безкоштовно і не призначена для продажу.

Публікація фінансується з коштів Європейського Союзу в рамках Європейського Фонду інтеграції громадян третіх країн та з коштів державного бюджету.